

on ve, kako lepa je slovenska zemlja, požljivo stega svoje umazane roke po njej — a strašno se bo opekel. — Vse to sem pomislil in z navdušenjem sem se popeljal proti jugu, kjer se peni lepa Adria. Že od daleč sem zagledal vojno ladjo „Zrinyi“ — mojo drugo domovino. Ponosno plava morski kolos po razburkanih valovih, kakor da bi se zavedal, koliko zla je že prizadaj sovražnikovi deželi. Italijansko mesto „Sinigaglia“ ve veliko povedati o njegovem obisku. Par ur je minilo in že sem se nahajal na krovu tega orjaka. Okrog in okrog morska ravan — tesno mi je postal pri srcu in domotožje se me je polastilo. Sedel sem na krovu in lahak večerni veter mi je hladil moj utrujeni in od strašne južne vročine razbeljeni obraz. Zamišljeno sem gledal proti severu, kjer se razprostira lepa Štajerska. Bog ve, kedaj te budem zopet videl! Se traja kravni bojni ples, največji, kar jih pozna svet in ravno sedaj pojejo topovi najstrašnejše svojo mrtvaško pesem. Še nas čaka trdo delo, še marsikatera vroča kri bo prelita za domovino, a to nas ne straši, hrabro se budem borili za sveto stvar, vsi do zadnjega moža, „zmaga ali smrt“ je naše geslo.

Ker bi pa še vendar radi, kar je nas Slovencev na naši ladji, brali slovenske knjige, da ne pozabimo tu v tujini svoje mile govorice, prosimo vse rodoljubne Štajerce in Štajerke, da nam poslajo kaj slovenskega beriva. Vsak Slovenc in Slovenka, ki se zaveda, kolikor moramo pretrpeti v blagor domovine, bo rad ustregel naši skromni želji in postal par slovenskih knjig na naslov: Alojz Ferk, S. M. S. „Zrinyi“, Pola.

Na željo darovalcev budem knjige tudi returnirali.

Vsem Slovenkam in Slovencem pošljajo srčne pozdrave z daljnega morja: Bootsmannsmaat Rojnik, Maschinenquartier-Meister Uлага, Maschinengast Gradišnik, Franc Šinkovec, Globušek, Jerman in drugi Slovenci z „Zrinyi“-ja.

Izpred sodišča.

Veleizdajalski proces v Sarajevi.

Zagreb, oktobra 1916. Poroča se: Dne 23. oktobra prične pred sarajevskim okrožnim sodiščem veleizdajalska razprava zoper 38 obtožencev. Ko so bili ob priliki avstro-ogrške ofenzive iz banjaluškega procesa znani spisi in izkazi medtem padlega srbskega majorja Kosta Todorovića v Loznici najdeni, bili so vse tam navedene osebe zaprte. Proti največjem delu teh oseb vršila se je razprava že v Banjaluki. Postopanje proti 38 obdolžencem se je iz banjaluške razprave izločilo in proti njim naročilo zdaj posebno razpravo. O tej budem svoječasno poročali.

Nevarno govorjenje.

Građec, 17. oktobra. Kontrolor neke graške fabrike Avgust Orehošky iz Hollenschauna na Češkem bil je pred dejavnostno sodnijo zaradi nekega izraza, ki je vseboval prestopek zoper javni red in mir po § 305 k. p., obsojen na dva meseca zapora.

100.000 kron kazni.

Olmuc, 14. oktobra. Pred tukajšnjo okrajno sodnijo imela sta se fabrikanta Bertold Helle in Leopold Hussler zaradi navijanja cen zagovarjati. Obsojena sta bila vsak na denarno globo 100.000 krov in ali 10 dni zapora.

Tuberkuloza.

Tuberkuloza, to zavratno in nevarno zlo, je ena pogostejših in najrazširnejših bolezni človeškega rodu. Prav kakor kuga se razprostira čez mesta in dežele, popade mlade in stare, ubožne in bogate, visoko stojče in priproste ljudi. Ena sedmina vseh smrtnih slučajev gre tuberkulozi na rovaš.

Najbolj v nevarnosti so slabo rejeni, od dela vpehani in v nezdravih odnošajih živeči

ljudje; oni so pa prva žrtev bacila tuberkuloze, povzročitelja te bolezni.

Prav to je tudi vzrok, zakaj se v vojnih časih pomnoži število tuberkuloznih obolenj. Mnogi se bodo iz vojske vrnili s to bolezni, in sicer taki, ki so zdravi odšli na bojno polje in ki so si v vojski nakopali tuberkulozo, kakor taki, ki se jih je že prej lotila kak bolezni, pri katerih se je pa tuberkuloza stoprav v vojski očitno razvila. Napor in pomanjkanje, ki jih povzroča vojska, nerednost in nesnaga, ki se tu pa tam pojavlja, silno pospešuje razširjanje tuberkuloze.

K sreči je tuberkuloza ozdravljiva bolezen. Celo za tuberkulozo težko oboleli, ki so jih svoj čas smatrali za izgubljene, so v stanu ozdraveti, če se jih pravočasno odveže dela in napora in nastani v zdraviliščih, kjer se skozi nekaj mesecev v čistem solnčnatem zraku, pri popolnem telesnem in duševnem pokuju skrbno hranijo in zdravniško oskrbujejo. Tuberkulozo se torej lahko rešimo. Žalibog so razmere take, da so imeli doslej le premožni bolniki priliko ozdraveti, dočim so bili nepremožni prepusteni svoji žalostni usodi. Ali je to pravično? Ali je človeško in dobro?

Ne, in še enkrat ne!

Vsakomur, ki ima nesrečo, biti tuberkulozen, bi morala marveč biti dana prilika, da ozdravi. Radi tega je tudi vsakdo dolžan, pomoći k rešitvi tuberkuloznih.

Na koga pa naj bi se bolj obračala naša skrb, kakor na one nesrečnike, ki so si v vojski nakopali bolezen, na vračajoče se vojšake. Zanje, ki so za nas trpeli in prelivali kri, bije naše srce.

Rešitev tuberkuloznih pa ni le sveta dolžnost napram našim bližnjikom, s katero odpolačamo dolg svoje hvaležnosti, ona je marveč tudi v lastnem interesu vsakega posameznika. Ne le ljubezen do bližnjih, tudi zdravo samoljubje nam veleva rešitev tuberkuloznih, kajti tuberkuloza je silno nalezljiva bolezen! Jetični so nam vsem trajno nevarni; z bacili, ki se nahajajo v njih izvržkih in ki prehajajo potom teh v zrak, okužujejo druge ljudi z tuberkulozo. Osobito mali in najmanjši otroci so vedno v nevarnosti, da zapadejo tuberkulozi, dokler se jetični prosti gibljejo in izvršujejo svoj poklic. Koliko otrok umre za škrofoloznimi obolenji žlez in kosti, za vnetjem možganske mrene, porebrnice in potrebušnice, ne da bi si večina ljudi bila na jasnen, da so vsa ta obolenja le posebna vrsta tuberkuloze, povzročene po okužbi z bacili iz plju tuberkuloznih bolnikov.

Ce torej tuberkuloznim omogočimo, da ozdrave, ne varujemo le sami sebe, temveč tudi svoje otroke in vnake.

In ravno sedaj je čas, poseči vmes in preprečiti, da vračajoči se tuberkulozni vojaki ne zanesajojo gorja v svoje rodbine! Odvrniti je treba nevarnost, ki preti po tuberkuloznih vojakih in ob enem poskrbeti, da ti ozdravijo in zopet pridobe svojo delazmožnost. Država se mora postaviti na čelo te akcije in vsakdo mora sodelovati. S tem poskrbimo tudi za bodočnost naše domovine, ki je toliko časa zaostala v boju proti tuberkulozi. Sedaj hočemo pred vsem rešiti in ozdraviti naše vojake in ko bodo ti ozdravljeni, ostanejo nam v vojski ustanovljene naprave kot važen pripomoček za bodočnost in za čas miru.

Dr. Crusius.

Razno.

Kdo je kriv? Zgodilo se je na Spodnjem Štajerskem par slučajev, ki bi jih bilo javno zabeležiti in komentirati, to pa istotko iz javnih interesov, morda celo iz patriotskih nagibov. Žal, da se dandanes ne more tako prosto dihati, kakor zahtevajo to človeške pljuče. Naša duša podobna je danes ptičku kanarčku, zapretemu v tesni kletki... In prokleto prebrisano mora tiček zapeti, da mu kdo kljunčka ne zamaši... Zgodilo se je pa par slučajev in v interesu patriotskih čustev, pa tudi v interesu vseh drugih od slavnih oblasti zasledovanih stremljen leži, da se o njih govori. Kajti od priprostega ljudstva se

v resnici ne more zahtevati, da bi postalo modro pri čitanju večinoma v precej nerazumljivem slogu spisanih plakatov. Ljudstvo je m o ž — v boju in doma pri stradanju. Ljudstvo je o trok — v svojih naravnih čustvih. Ravnovara zaraditega je ljudstvo mnogokrat pred kazensko sodnijo, brez da bi v svojem naravnem čustvu vedelo, kaj je storilo ali zakrivilo. Špekulant v vojni ve pač dobro, da ga zmore spraviti njegovo oderuščvo v ječ. Ali priprosto ljudstvo ne more razumeti, da je človeško pravo različno od juridičnega, da je paragraf kaj drugače nego to, kar smata poštena duša za prav... Ko bi tega ne bila potem bi se ne zgodili slučaji, o katerih zdaj mnogo govori, čeprav se ne piše mnogo o njih. Pred kazensko sodnijo je bilo na primer mnogo oseb kaznovanih, ker so pečato raz domačih mlinov strigali in s tem prestopek zoper gotove paragrade izvršili. Neki žlčinski nesrečnež je celo orožnika ustrelil, ki mu je hotel po naročilu oblasti domači mlin zapečatiti. Mi obsojamo iskreno takaj dejanje in „Štajerc“ je bil tudi edini slovensko pisani list, ki je ljudstvo pravočasno svaril, da naj pusti pečate pri miru, da naj ne krši strogo postavo, da naj se uda itak dovoli modri oblasti. Žal, da nas niso vsi ubogali, marveč so se pustili raje od svojih čustev zapeljati. Zdaj imajo ti nesrečneži škodo. In vendar niso sami krivi. Prišli bodejo časi, ko se bude krivido tega ali onega mirno in brez strasti ter tudi brez paragrafov ocenjevalo. Takrat pa se bude tudi po pravih krivih povpraševalo. Kdo je kriv? Danes ne moremo tega preiskovati. Ali to je gotovo, da je tisti najbolj krviv, ki ima največ vpliva na ljudstvo. Ta bi moral v teh resnih časih ljudstvo podučevati, izobraževati mu raztolmačiti mnogokrat prav tajnost pote oblasti... Ne gre se tukaj za stranko za politične cilje in za javno veljavjo; o tem smo raje tih. Ali ponižno priznamo, da imata v naših krajih na priprosto ljudstvo največ vpliva duhovnik in učitelj. Nam domovina ni prazna beseda; nam patriotski egoistična dekoracija. Žato bi ravno večastiti gospodje duhovniki in tudi cjenjeni učiteljstvo prosili, da naj ljudstvu vsako postavo in naredbo natančno raztolmači. Kajti le tako se bude zanikernost glede postav, pa tudi brezmiseln preziranje oblastvenih obredov odpravilo ali pa vsaj omejilo. Krasna je duhovniška in učiteljska služba! Naj bi se torej tudi v tem patriotskih oziru vporabljala.

Iz bojišča se nam piše: „Vojna pošta 381, dne 15. oktobra 1916. — Dolgo ni bilo od nas štajerskih strelcev nič slišati! Sedaj pa bolj krepko udrihamo po Taljanih! Dokaz temu so najvišja odlikovanja, s katerimi so bili naši fantje zopet odlikovani. Feldwebel Ogorelec M. iz Sv. Barbare, z bronasto, zugsfirer Metličar iz Podvinc št. 102 z bronasto, korporal Možina z malo srebrno, Lovrec M. iz Sv. Andraža z bronasto in še mnogo drugih. Taljan si bode zapomnil, kaj velja mlađa Štajerska kri!“

Vojni oderuh, ki toži državo. Pred kratkim je razglasila država s sodnijo svojo odločitev glede tožbe lemberškega trgovca Jakoba Weitznerja; ta je kmeton njih zahteve, ki so jih imeli na državo za rekvirirane konje, za polovično ceno odkupil in je potem državo na plačilo tožil. Državna sodnija je pretrgala postopanje, dokler ne bude končano postopanje zaradi oderuščva, ki je proti „poštenjaku“ Weitznerju naperjeno.

Nevarni cigani. Posestniku Francu Celenšek v Gutendorfu pri Celju bila sta en petelin in ena kokoš ukradena. To tatvin izvršila je iz pet glav obstoječa ciganska tolpa Roj. Takoj zapričeto zasledovanje tolpe po orožnikih vodilo je do aretacije v Petrovčah, kjer so si cigani ravno kurjo juho kuhalji. Pri preiskavi so našli pri ciganah 1000 krov denarja. Ciganska tolpa Roj, ki je v Savinjski dolini že mnogo tatvin izvršila in tudi že večkrat sedela, bila je celjski okrožni sodniji izročena.

Umor orožnika. V bližini Oplotnice se je dne 12. t. m. krvavi čin odigral, katerega

posta lo
razum-
stvo je
Ljud-
ustvil,
ut pred
narav-
krivilo,
ga za-
o. Ali
da je
da je
umatra
e bilo,
ri se
mnogo
te pri-
pečate
presto-
ki zlo-
dil, ki
i mlín
ejanja
pisani
la naj
strogo
tri ob-
tarve-
eljati.
i da r
si, ko
i brez
evalo,
ri v
es ne
otovo,
j več
v teh
evati,
vezel je
orožje
ostna
anko,
o tem
mata
ajveč
n do-
tizem
vele-
ujeno
o po-
Kajti
v, pa
od
na je
bi se
orab-
381,
o od
ij pa
okaz
ni so
rebel
zugs-
asto,
c M.
dru-
lada
tkim
vojo
ovea
njih
ekvi-
in je
sod-
bode
i, ki
eno.
C i-
sta
vino
olpa-
po
ku-
000
je v
a in
ozni
ice
ate-

zrtev je postal en orožnik med izvršenjem svoje službe. V Schmiedsbergu je se 53-letni posestnik Anton Matauš ustanovil, da tudi 23-letnega sina. Ta sin je duševno zdrav, telesno pa nekaj zaostal. Blizu Matauš v nekem globokem jarku na ročni mlin. Ta bi se moral v zmislu predpisov zapečatiti. Dne 12. t. m. uni popoldne prišel je orožniški vice-možer Ignac Glantschnigg iz mesta s tamošnjim stražnikom Antonom Skovar k Mataušovi hiši ter mu je naredil, da se mora mlin zapečatiti. Pogovor je vršil v sobi. Matauš je postal tako razjeden, da je moral orožnik odločno nastopiti. Potem je zapustil Matauša sobo z opombo, s bode takoj vrnil. V predhodu je menda bojnim sinom govoril. Ko se je vrnil, se ni proti zapečatenju stavil. Pripravil se je, gre z uradnima osebama v mlin. Predno je zapustil, dejal je še: „Pa pojedimo! to vama rečem: danes ne boda etatina zapečatila!“ Šel je počasi zbrkone je hotel pustiti svojemu sinu za priprave. Ko so prišli do ročnega mesta Matauš mlin odklenil in se takoj postavil, medtem ko sta orožnik in mož še pred vratmi stala. V tem trenutku je od gozda sem strel, ki je stražmožstra let zadel. Glantschnigg se je zgrudil na kralju nato umrl. Stražnik se je pognil, da bi vzel mrtvemu orožniku puško in zamogel braniti proti napadu. To je njegova sreča, kajti v tem hipu počil je strel; Leskovar je čutil kroganje čez rožižgati. Obenem je videl Matanševega puško v roki bežati. Stari Matauš je po prvem strelu domu zbežal. Leskovar je orodje mrtvega stražmožstra, njeni uro itd. ter se je podal k orožniški postaji v Oplotnico. Tamošnji orožnik vzel je oboroženih mož seboj in se podal na mesta. Stari Matauš pustil se je popolnoma miro arretirati; njegovega sina dobili ponosni v veseli družbi pri „kožuhanju“; on se ni upiral. Leopold Matauš priznačen, taki pa, da se je bil z očetom dolobil. Oba se je izročilo okrajni sodniji v Ljubljah. Tam ostaneta do razsodbe vojaške asti. Potem se bodeta bržkone izročila skupaj deželno-brambeni sodniji.

Seznam vojnopoštnih uradov pripuščenih k metu zasebnih vojnopoštnih zavirkov. 5/III, 8, 11, 13, 19, 19/II, 20, 20/V, 24, 36, 37, 40, 42, 45, 47, 49, 51, 54, 55, 60, 63 66, 76, 79, 80, 84, 88, 95, 102, 110, 111, 125, 128, 131, 133, 137, 138, 140, 145, 147, 148, 153, 165, 167, 175, 176, 177, 180, 181, 183, 184, 185, 188, 189, 190, 203, 207, 215, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 224, 226, 227, 229, 237, 239, 250, 253, 255, 258, 259, 260, 267, 270, 271, 274, 276, 277, 278, 281, 282, 283, 284, 287, 289, 291, 292, 294, 295, 302, 307, 316, 317, 318, 319, 323, 324, 334, 335, 338, 340, 352, 354, 364, 368, 369, 371, 376, 377, 378, 385, 386, 387, 389, 390, 393, 399, 400, 400/II, 400/III, 401, 403, 405, 407, 444, 444/II, 444/III, 509, 510, 512, 513, 514, 517, 600, 602, 605, 607, 611, 612, 613, 630. Zasebni vojnopoštniki so sedaj naprej dovoljeni le na vojnopoštni urade ozir. etapne poštne urade Številk, ki so navedeni v gornjem seznamu; navedeni vojnopoštni uradi oziroma etapni uradi s številko so za promet s zanimimi vojnopoštnimi zavirkami zaprti. Promet zasebnih vojnopoštnih zavirkov na vse c. in etapne poštne urade v zasedenem ozemlju slovensko-poljske, Srbije, Crne gore in Albanije izvzemši etapna poštne urada Mitrovica, Kosovem in Novipazar — je pod obstoječimi predpogojami slejkoprej dovoljen.

Poraba odpadega listja kot stelja. Ker se jih slamo v večji meri kakor doslej v krime namene porablja, ostane le malo slame steljo. Kot nadomestno sredstvo se rabi steli odpadlo listje. Ker se zdaj v jeseni dobi velike množine takega listja, se kmenevale na to posebno opozarja.

Cestni rop. Na okrajni cesti Ormož-vedišče bila je devetletna Barbara Ki-

rič od nekega moža napadena, ki je skočil nanjo iz gozda. Ropar ji je vzel čevlje. Prijel je svojo žrtev z obema rokama, jo vrgel na tla, ki je slekel čevlje ter potem v gozdu izginil. Ropar je bil okoli 40 do 45 let star, brez brade, imel crne lase, raztrgani rujavi površnik in v roki taško.

Pozor pri denarju. Naravnost neverjetna sleparija se je zgodila pri Kozarju na Kranjskem. K tamošnjemu kmetu Petru Kermelj prišel je neki neznanec in hotel pri njemu bankovec za 1000 kron menjati. Kermelj mu ni mogel ustrezti, češ da ima le 800 kron. Tuječ je nato dejal, da mu naj da teh 800 kron, po ostalih 200 pa da bode prišel drugi dan. Ko mu je Kermelj teh 800 kron izročil, podal mu je tuječ srečko državne loterije za 4 K od leta 1915, češ da je to novi 1000-kronski bankovec. Potem se je tuječ vsedel na kolo in se odpeljal. Slepak je dejal, da je živinski trgovec; govoril je ljubljansko narečje. Splošno se sodi, da je bil neki mesarski pomočnik, ki pozna dobro razmere v ljubljanski okolici.

Zalostna usoda „urlauberja“. V Sarajevi bil je neki na dopust prihajajoči vojak od svojih starišev na kolodvoru pričakovani. Ko je starišev zagledal, skočil je, da bi prišel preje do njih, čež proglo. Pri temu ga je prijela neka mašina in ga na mestu ubila.

Oficijelni vojni kozarec. Kot posebno smiselnemu delu pri priveditvah slavnosti, kakor tudi pri športnih priveditvah je vojni kozarec prav posebno sposoben kot častna nagrada z vdobljenim Najvišje dovoljenim izrekom: „Jaz zaupam svojim narodom in pravčnosti naše stvari. Franc Jožef, l. r.“ Vojni kozarec se lahko dobiva po prodajni centrali Dunaj I., Graben 18, ali po glavnem vodstvu v Gradcu, Grad, polnadstropje. Prospekti se dobijo brezplačno.

Poskušeni samomor vojnega vjetnika. Iz Celovca se poroča: Preteklo soboto prepeljali so vojnega vjetnika Anatolija Toniczky pod znaki težkega zastrupljenja v tukajšnjo bolnišnico. Toniczky, ki je iz Tifisa doma, imel je s tovaršem preprič in je dobil kazen, pred katero se je tako baš, da si je hotel raje življenje vzeti. Spil je precej arzenika.

Utonil je pri Beljaku hlapec Peter Vučić. Lovil je les iz Drave in padel v vodo, iz katere se ni mogel več rešiti. Nesrečnež zapušča le enega sina, ki pa služi pri vojakih.

Iz Oplotnice se poroča: Predvčerajnem bil je dne 12. t. v. Schmiedsbergu v službi zadržano ustreljeni orožniški stražmožer Ignac Glantschnigg na domaćem pokopališču pokopan. V zvestem izpolnjevanju svoje službe padlemu orožniku izkazali so zadnjo čast oberstaljnant Hauer od deželnega orožniškega poveljstva v Gradcu, delni poveljnik ritmožer Thienel iz Celja, okrajni glavar Hohl in major baron Vaj iz Konjic, več tovaršev pokojnika in veliko število občinstva. N. p. v. m.!

Sedem sinov v vojni. Zakonska Juri in Marija Ogriseg v Oberäublingu pri Mariboru doživelava sta redko veselje in čaščenje. Imata namreč sedem sinov, ki so pri vojakih. Od cesarja dobili so stariši zdaj milostno darilo, obstoječe iz srebrne ure, okinčane s cesarjevim imenom ter 500 kron denarja. Ta darila jima je izročil g. okrajni glavar namenski svetnik Weiß v. Schleußenburg.

Večkratni milijonar goljuf. Iz Stein amangerja se poroča: Policija zaprla je milijonarja mesarja Nowaka na temelju naznanila nekega odpuščenega učenca. Nowak stoji pod sumom, da je vporabljal meso od poginjenih ali bolnih svinj in ga zaračunal po vojnih cenah. Dognalo se je, da je imel Nowak ponarejeno štampiljo veterinarskega zdravnika; z njo je potrdil, da je bilo dočisto meso dobro. Z njo pa se je tudi od konzumnega davka oprostil. Radovedni smo na izid preiskave. Kajti kolikor nam je znano, velja za milijonarje ista postava, kakor za berače.

Velikanska povodenj napravila je glasom časniških poročil iz Peckinga v neki kitajski deželi ogromno škode. Več kot 7000 kvadratnih milij dežele leži pet metrov globoko pod vodo. Več kot en milijon ljudi je brez strehe. Povoden je večja nego ona od leta 1909 in sploh ena največjih v zadnjih 50. letih. Prizadeto škodo se sploh ne more oceniti.

Pri „kožuhaju“. Te dni se je pri neki posestnici v Volčju pri Brežicah „kožuhalo.“ Zvečer sta prišla posestniki sin Johan Kovačič ter posestnik Johan Knez in sta se hotela dela udeležiti. Zaradi neke malenkosti nastal je med njima preprič, v katerega preteklu je dobil Kovačič klofuto. Vsled tega potegnil je Kovačič nož in sunil z njim Kneza dvakrat močno v trebuh. Knez se je še dvignil ali njegov nasprotnik ga je takoj še enkrat z nožem v roko sunil. Kneza so prepeljali takoj v brežiško bolnišnico, kjer je drugi dan umrl. Bile so mu čreva prezane, tako da je bila vsaka pomoč zaman. Ubijalca Kneza so seveda zaprli.

Smrt enega morilcev iz Sarajeve. Iz Sarajeve se poroča: Kakor objavlja „Hrvatski Dnevnik“, umrl je pred nekaj dnevi v vojaški ječi Möllersdorf Mitar Kerović, eden morilcev, ki so izvršili morilski napad na pokojnega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo soprogo, Kerović bil je takrat na dosmrtno ječo obsojen. Zdaj je v ječi končal svoje zločinsko življenje.

Tativne na kolodvoru v Zagrebu. Pred kratkim smo poročali, da so bili tatovi na državnem kolodvoru v Zagrebu zaprti. Zdaj se je tamošnji policiji posrečilo, zapreti i drugo tatinsko bando, obstoječe iz dveh aktivnih in enega bivšega uslužbenca državne železnice. Pokradli so blaga za več kot 2600 kron vrednosti. Ti tatovi so vlonili v železniške tovorne vozove in pokradli jedila, usnja ter druge stvari. Ukradeno blago so prodajali nekemu trgovcu, ki so ga zdaj istotako že zaprli.

Prepoved nakupa svinj in ovac od hiše do hiše na Koroškem se je z 12. t. m. uveljavila za okraje Celovec-okolica, Spittal, Št. Vid, Velikovec, Wolfsberg, Feldkirchen, nadalje v sodniških okrajih Rožek in Beljak. Prepoved se ne tiče oseb, ki imajo na ime se glasečo potrdilo koroške vnovčevalnice za živino, češ, da nakupujejo živino za to družbo.

Ureditev prometa z govedo na Koroškem. Z naredbo deželne vlade od 12. t. m. je kupčija z govedo (vštrevi teleta) na Koroškem prepovedana. Izvjeta je od te prepovedi edino po poobraščencih koroške družbe za vnovčevanje živine izvršena trgovina z živino. Poobraščenci te družbe se morajo pri temu s posebnim, na ime glasečim se potrdilom družbe izkazati. Prireditev se je m. o. v. z a g o v e d o je do nadaljnega prepovedana. Prestopki te odredbe se strogo kaznujejo.

Smrtni padec. V Celovcu se je zgodila

v "Stauderhausu" smrtna nesreča. Petletni sinček tam stanjujočega g. Vargarja prisel je, ko je ležala mati bolana v postelji, na balkon, je splezal tam čez ograjo in padel na dvorišče. Nesrečni otrok je bil tako hudo poškodovan, da je kmalu nato umrl.

Samorom. Iz Celja se poroča: Dne 12. t. m. zjutraj opazili so dečki v Savinji nekega ženskega mrliča. Bila je to 24-letna kuharica Antonija Jersnik, ki si je vzela baje zaradi tega življenje, ker so jo tativne obdolžili. Svojemu ženini je poslala pred samorom žalostno pismo v slovo.

V vojnem vjetništvu se nahaja ptujski odvetnik g. dr. Tone Gosak. Ko so ga Lahijevi, bil je hudo poškodovan. Upamo, da okreva in se po doseženi zmagi vrne zopet v domovino. Kakor poročajo vojaki-tovariši, bil je oberlajtnant dr. Gosak izredno priljubljen pri moštvu in hrabri oficir.

Kralj Otto bavarski, bivši vladar zvezne kraljevine, ki je bil že več desetletij duševno bolan, je umrl.

Raztrgani bankovci po 2 kroni so zdaj splošno v prometu. C. k. pošta in tudi davčni uradi jih zdaj že sprejemajo. Seveda morajo biti pravilno in ednakomerno razdeljeni.

Tobak. Listi poročajo, da bode izšla v kratkem odredba, glasom katere se ne sme oddajati osebam pod 16. letom tobaka v trafikah. Vsakemu posamezniku se bode smelo nadalje le eno cigaro na dan prodati.

Uboj. Med 80-letnim vžitkarjem Matijažem Božiček in posestnikovo hčerko Marijo Klakocar v Lastincu pri Kozjem nastal je zaradi neke malenkosti preprič, v katerega poteku je starček dekleta po roki udaril. Vsled tega je postal njen oče Jožef Klakocar tako jezen, da je starčka z grozno silo ob tla vrgel. Božiček se je dvignil z veliko težavo, šel okroglo 15 korakov naprej, potem pa se je zgrudil zopet na tla in umrl.

Požar. Te dni nastal je v stanovalni hiši Amalije Zuzica v Trbovljah požar. Ogenj se je tako hitro razširil, da ni bilo misliti na rešitev poslopja. Posestnica ima vsled požara veliko škodo; poleg tega pa ji je ob tej prilnosti nekdo 400 krov denarja ukradel.

Nezgoda. Iz Borovlj v Koroškem se poroča: 62-letni puškar Jožef Pagitz v Spodnjih Borovljah bil je od zdivjanega konja na tla vržen in več metrov daleč vlečen. Bil je težko ranjen in so ga morali v celovško bočnišnico prepeljati.

Uospodarske.

Zračenje skladisnih prostorov za sadje. V vsakem prostoru, kjer se shranjuje sadje, se mora nahajati prizraza za zračenje, ki omogočuje, da s more po potrebi dovajati sveži zrak in odvajati pokvarjeni. Prostor mora biti prost vsakega tujega duha, ker je sadje v tem oziru zelo občutljivo in spomočno voščene plasti lahko vsak tuj duh na sebe vzame in obdrži, kar lahko pvede okolnostni vrednost sadja mo no zniha. Če je zrak prevlačen začne sadje gniti, če je presuh, uvene. Prenemu n dostatu je lako odpomoči z izdatnim zračenjem ali polaganjem klorovega apna na deske; presuh zrak je mogeče s škopljencem z vodo po hodnikih ter postavljenim plitvih posod z vodo napraviti bolj vlažen.

Koliko je soli dati na zelje? Zelje solimo pri rezanju radi tega, da napravimo kislo zelje trpežno in okusno, ter da takoj s početka ukrenemo, da se vrenje mlečne kislinske, ki se kmalu pojavi, pravilno razvija. Kdor hoče imeti vedno jednako zelje, ga mora pred podeljanjem svežega tehtati in dodatek soli natančno odmeriti. Le kdor je zelo izuren in vajen, se lahko v tej zadevi zanesi na svojo izkušnjo in znanje in odmeri na oko mnogo soli. Na eno kilo svežega zelja računamo 2 do 3 deke in na 100 kil zelja 2 do 4 kile soli. Kot dišavo lahko pridemeno nekoliko brinjevih zrn ali kumne. Pridatek razrežanih jabolk i. e. ni potreben, ga tudi ni praporati. Kdor to želi, stor najbolje, če pridene pozneje pri kuhanju nekaj razrežanih kislih jabolk.

Luženje setvene pšenice. Vsak kmetovalec pozna škodo, ki jo povzroča snetnost na pšenici in ve, da se da proti tej pšenični bolezni, ki se je letos prav močno pojavila, prav dobro zavarovati z luženjem sevnega blaga. Lužiti se da z bakreno galico ali formalinom (formaldehydom). Ker radi vojske prvega sredstva ni ali ga je le še redko v malih množinah dobiti, smo navezani na luženje s formalinom. Kdor hoče pšenično žetev prihodnjega leta obvarovati pred snetnostjo, naj se obrne glede dobave formalina na pristojni okrajni odbor in če ga tam ne dobi, naj piše po to sredstvo in navodilo za uporabo na zvezzo poljedelskih zadruž v Eggenbergu pri

Gradcu, od koder se mu bo zaželeno takoj doposlalo. Na 100 litrov tekočine za luženje rabimo natančno četr litra formaldehyda (formalin); s to količino lahko že lužimo precej sevnega blaga. Isto sredstvo lahko z najboljšim vspomgom uporabljamo proti snetnosti pri osvi in ječmnu. Vsak pojedelec, ki je letos oščodovan po snetnosti, naj z luženjem zimske sevne pšenice obvaruje žetev prihodnjega leta. Korist ima od tega on sam in domovina.

Sadite vojna drevesa! V obeh zadnjih vojnih jesenih so povsodi v deželi sadili vojna drevesa v spomin na težki pa veliki vzvrašeni čas naše domovine in v spomin na toliko ljubih padlih, ki so dali svojo srčno kri za cesarja in državo, za svoje ljube in za prostost in bodočnost domače grude. Kdor bo bil kljuc po sajenju vojnih dreves, ki se je tolkrik glasil, preslišal ali se mu iz katerega kolik že vzroka ne edzval, naj bi ukrenil sedaj vse potrebno, da bo mogel koncem oktobra ali v svetčni tisini dveh vernih duš posaditi svoje spominsko drevo. Naravno je, da se priporoča sajenje visoko starost dočakajočih dreves med katerimi se zlasti odlikuje laški oreh. Pa tudi vojne braste in vojne lipe bi naj sadili na primernih, zadostno velikih prostorih. Dolžini smo skrbeti za to, da bodejo žive priče našega mogogatega časa bodočim rodovom tisoč pripovedoval, kaj smo doživeli v teh dneh.

Izorenje krompirja. Ne more se dovolj opozarjati na to, da bi bilo napačno, če bi izkopavali za shranjene čez zimo namenjeni krompir, predno ovene krompirjevje. Dokler so listje in stebla krompirjeve rastline še zelenia in sočnata, prihajajo vedno v nadzemeljskih delih se nahajajoče redilne snovi v podzemljice, jih povečujejo v boboljujejo na okusu. Tudi trpežnost se na ta način prav bistveno zboljša, ker se v varstvu proti gnilobi in izhlapljenju potrebnata plast na gornji koži podzemljice napravi šele, ko ovence krompirjevka.

Oton Brüders, strokovni učitelj in vodja poizvedov. Inega in obveščevalnega mesta za nasad zelenjave in krompirja pri ces. kr. namestništvu

Zadnji telegrami.

C. k. kor. in brz. urad.)

Avstrijsko poročilo.

K.B. Dunaj, 19. oktobra.

Boji v Siebenbürski in vzhodni Galiciji trajajo naprej. Razni manjši ruski napadi so bili zavrnjeni. —

Boji proti Italijanom v pokrajini Pasubio so se ponovili z večjo ljutostjo. Mestoma je zamogel sovražnik v naše najprednejše jarke vdrete.

Pridni cesarski tirolski lovci pa so ga vrgli zopet iz vseh postojank. Vjeli so enega poveljnika, 10 oficirjev in 153 mož ter zaplenili 2 strojni puški. Zopetni italijanski napadi so bili zavrnjeni.

* * *

Nemško poročilo.

K.B. Berlin, 19. oktobra.

(W.B.) Težki napadi Angležev in Francozov zavrnjeni. Na drugih bojiščih nič novega.

Ljudska kopelj mestnega

kopalnišča v Ptiju.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od

12. do 1. ure zaprt), ob nedeljnih in praznikih od 11. do 12. ure dopoldne.

i kopelj z vročim zrakom, pare ali "Brausebad" z rjuho K — 70

Ali si že

„Štajerc“

naročil? Ako ne, storiti takoj!

Uredništvo in upravnštvo nahajata se v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Loterijske številke.

Gradec, 11. septembra 1916: 59, 15, 62, 84, 24
Trst, 18. oktobra 1916: 89, 83, 31, 20, 40.

Viničar

Pri posamezni dan
išče se

dekle za vse,

Glavni pogoj poštenosti. Dve postaji od Maribora. Ponudite na upravo tega lista.

8 vinarjev

(za dopisnico) Vas stane moj glavni cenik bi se Vam na zahtevo brezplačno dopoljil. Prav fabrika ur Hanns Konrad, c. in kr. vorn. liferant, Brux št. 1502 (Češko). Niklaste ali jeklene anker-ure K 6, 7, 8. — Vojne spominske ure, nikel ali jeklo K 11, 12. — Madne radij-ure, nikel ali jeklo K 12—. Mas. srebr. Ros-anke-rem-ura K 19, 20. 3 leta pismene garancije. Raščlanjanje po povz. Izmenjava dovoljena ali denar nam.

Kava 50% ceneja!

Ameriška štedilna kava, lepo dišeča, izdatna in štedljiva, 5 kg vreča za poskušnjo s potrebnim sladkorjem vred le K 26—. Po povzetju po šilja A. Schapira izvoz kave Galanta 490, Ogrska.

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

za službe, učence, stanovanja in posestva

v Ptiju

izvršuje

vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotori).

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

Štajerceve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)